

державного регулювання економіки. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2008. № 6. с.35-42.

3. Отрошко О.В. Фіскальна політика як засіб стабілізації економіки. *Фінанси України*. 2014. № 6. С. 69-75.

4. Податково-бюджетна політика та забезпечення умов динамічного економічного зростання. *Від парадигми фінансової стабілізації до ідеології зростання*: Зб. наук. ст. за ред. Я. А. Жаліла. Київ. 2010.

Фісуненко Надія Олександрівна,

кандидат економічних наук,
доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту ФСПОУ

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Очеретько Дар'я Янівна,

здобувач 3 курсу спеціальності «Економіка»
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРИРОДА ФІСКАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ В УКРАЇНІ ТА НЕОБХІДНІСТЬ РЕФОРМУВАННЯ БЮДЖЕТНОЇ ТА ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ

Природні фінансові проблеми мають таку особливість, яку неможливо вирішити раз і назавжди. Вони не можуть бути відроджені лише в надзвичайних ситуаціях (наприклад, війна чи стихійні лиха), несприятливих зовнішніх потрясінь або просто погіршення економічних умов. Уповільнення необхідних інституційних та структурних реформ і швидке послаблення фіскальної дисципліни створюють серйозні фінансові труднощі.

В даний час існують недоліки у фіскальній політиці, які обмежують економічний та соціальний розвиток України.

Вони включають [1]:

- відсутність стратегічних розробок;
- здійснення часткових, необґрунтованих тактичних заходів, спрямованих на короткострокові вигоди;

- відокремлення фіскальної політики від фактичної економічної ситуації;
- порушення державного бюджету України;
- постійний підхід до визначення фінансової бази для задоволення соціальних потреб громадян.

Все це безпосередньо впливає на нерозвиненість бюджетної системи та фінансову політику країни.

Сьогодні (як і в період реформ) українська економіка перебуває у «кейнсіанському» сегменті, тобто на стадії розвитку, де виробництво ще не досягло повної зайнятості.

Тому, завданням державного регулювання повинно бути не обмежені сукупного попиту (з уже дуже вузькими межами), а заохочення його розширення.

Прорахунки можуть бути в значній мірі виправдані тим, що проблеми переходу від централізовано контрольованої держави до регульованої ринкової економіки є найменш просунутими як з точки зору теоретичного, так і практичного формування та реалізації економічної політики [2].

Ці моделі переходу, опробовані у Східній Європі та Південній Америці, не могли запобігти занепаду трансформації, і автоматичні трансфери в Україну не дали позитивних результатів.

Практична версія трансформації в Україні була далеко не будь-якою моделлю, яка існувала на той час, і не відрізнялася на краще.

Вступ української економіки на стадію ринкових відносин характеризується різким зростанням інфляції. Різні підвищення цін ставили пріоритетом розробки та впровадження антиінфляційних заходів для створення сприятливого середовища для виробництва та інвестицій. Інфляція, яка стрімко зросла у перехідний період, призвела до різкого скорочення бюджетних коштів та збільшення дефіциту державного бюджету, що змусило уряд об'єктивно збільшити податки [3].

Існування громіздкого державного сектору, обтяженого нерівностями та структурними викривленнями соціалістичної економіки, повинно було

підтримувати високий рівень державних витрат, що, по суті, вимагало відповідної частки доходу від податкових надходжень.

Таким чином, формування фінансової системи в Україні відбувалося в середовищі, яке позбавило її можливості творити на основі довгострокових цілей економічних реформ, а не на основі поточної відповідності. Дуже важко знайти конструктивний вихід із цієї ситуації, оскільки бюджетна криза вкрай ускладнює зменшення податкового навантаження.

Однак за нинішніх обставин, високі податкові ставки не можуть вирішити проблему бюджетного дефіциту, але можуть остаточно підірвати фінансові стимули підприємств.

Інфляція в поєднанні зі скороченням виробництва та різкими коливаннями ситуації призвела до формування раціональної податкової системи в категорії найвищих пріоритетів. Вибір пакету податкових інструментів (і поради щодо інших сфер реформ - лібералізація цін, грошово-кредитне регулювання) був відокремлений від об'єктивних умов та потреб економічного розвитку [4].

Сьогодні ясно, що поточна податкова стратегія повинна змінити пріоритети, а податкову систему потрібно суттєво лібералізувати. Реструктуризація, фіскальний характер системи, встановленої на етапі реформ, перевантаження надмірними податками та дуже високе податкове навантаження та складність правових положень значно поглибили кризу трансформації та криміналізацію економіки.

Посилення податкової політики - це безперервна діяльність економічних органів у перехідний період (хоча країна потребує протилежного). В даний час фіскальна спрямованість податкової системи залишається найважливішою перешкодою для відновлення економіки та зростання ділової й інвестиційної діяльності [4, 5].

Податкова система в її нинішньому вигляді замість того, щоб говорити про широке використання, також створює перешкоди для легкого відтворення, тому її лібералізація є дуже важливим кроком, і її впровадження затримується

на кілька років.

Це значною мірою пов'язано з тим, що сьогодні не існує науково обґрунтованої концепції реформ.

Розробка загальної стратегії успішного впровадження, яка повинна систематично пов'язуватися з такими блоками економічного механізму, як цінова політика та інвестиційна політика, набір заходів (включаючи правову визначеність та захист), спрямованих на створення ефективного класу власників майна, фінансова та монетарна політика, податкова стратегія, заходи соціального захисту тощо.

Список використаних джерел:

1. Нікитенко Д.В. Сутність фіскальної політики як інструмента державного регулювання економіки. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2008. № 6. с.35-42.
2. Отрошко О.В. Фіскальна політика як засіб стабілізації економіки. *Фінанси України*. 2014. № 6. С. 69-75.
3. Податково-бюджетна політика та забезпечення умов динамічного економічного зростання. *Від парадигми фінансової стабілізації до ідеології зростання*: Зб. наук. ст. за ред. Я. А. Жаліла. Київ. 2010.
4. Ривак О.С. Фіскальна і монетарна політика в Україні та необхідність їх координації. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2012. № 4 С. 249-257
5. Шевченко В.М. Принципи фіскальної політики держави на різних фазах економічного циклу. *Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму*. 2012. № 1. С. 399-403.